

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 การเมืองการปกครองของไทยได้พัฒนาการมาเป็นลำดับจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยได้จัดระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วน คือ ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคและระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช 2534 มาตรา 4 การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินใช้หลักการสำคัญ 3 ประการ คือ หลักการรวมอำนาจการปกครอง (Centralization) ใช้การจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนกลาง โดยการมอบอำนาจการปกครองไว้แก่ราชการบริหารส่วนกลาง ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม ของรัฐ บริหารกิจการบ้านเมือง อำนาจการวินิจฉัยการสั่งการต่าง ๆ อำนาจทางทหาร ตำรวจ ขึ้นอยู่กับส่วนกลาง หลักการแบ่งอำนาจการปกครอง (Deconcentration) ใช้การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค กล่าวคือ เป็นการมอบอำนาจการวินิจฉัยการดำเนินการต่าง ๆ เพียงบางส่วนให้แก่ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ หรือผู้แทน ของรัฐที่ถูกส่ง ไปปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคปฏิบัติงานแทนส่วนกลาง หลักการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) ใช้การจัดระเบียบการบริหารท้องถิ่น กล่าวคือ เป็นการจัดรูปแบบการปกครอง ที่ให้อิสระแก่องค์กรปกครองท้องถิ่นในการบริหารงาน การจัดการท้องถิ่นของตนเอง มีอำนาจเฉพาะตัวตามบทบัญญัติของกฎหมาย มีฐานะเป็นนิติบุคคล สามารถกระทำนิติกรรมสัญญาได้ตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด และคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน เป็นหลักสำคัญ ส่วนการแต่งตั้งกระทำได้เฉพาะกรณีที่ทำเป็นตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย (วิทยา นภาศิริกุลกิจ, 2521 : 7-14)

แนวความคิดการปกครองท้องถิ่นของไทยมีมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ในปี พ.ศ. 2440 พระองค์ท่านทรงริเริ่มจัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ขึ้นเป็นสถาบันการปกครองท้องถิ่นแห่งแรกในประเทศไทย ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 มีการจัดตั้งเทศบาลขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช 2476 ต่อมาในปี พ.ศ. 2498 มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้น

ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พุทธศักราช 2498 ต่อมาปี พ.ศ. 2499 มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ขึ้น และถูกยกเลิกโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ในปีเดียวกันมี การจัดตั้ง “กรุงเทพมหานคร” ขึ้นตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 335 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ปัจจุบันประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับดังกล่าวถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พุทธศักราช 2528 ซึ่งใช้มาจนถึงปัจจุบันสำหรับการปกครองท้องถิ่นรูปแบบ เมืองพัทยา จัดตั้งเมื่อ พ.ศ. 2521 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พุทธศักราช 2521

ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ จะเห็นว่ามีการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งซึ่งถูกยกเลิกไป และปัจจุบันได้นำกลับมาใช้อีกครั้ง ซึ่งมีการปกครองท้องถิ่นรูปแบบนั้นมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างไรรัฐบาลจึงได้นำกลับมาใช้อีก หน่วยงานปกครองท้องถิ่นดังกล่าวก็คือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งกล่าวกันตามความเป็นจริงแล้วรูปแบบการปกครองท้องถิ่นนี้มีใช้สิ่งใหม่เพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเคยมีมาก่อนหน้านี้แล้ว โดยจัดตั้งครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2499 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล ประมาณ 16 ปี สำหรับวัตถุประสงค์การจัดตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลในขณะนั้นมีเหตุผล 3 ประการ คือ ประการแรก เพื่อปรับปรุงการปกครองตำบลให้ถูกต้องตามลักษณะราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ประการที่สอง เพื่อเป็นองค์กรพัฒนาระบบประชาธิปไตย และประการที่สาม เพื่อต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานในหน้าที่ของตำบลให้สูงขึ้น แต่การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในขณะนั้นไม่ประสบผลสำเร็จและไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้

สาเหตุที่ทำให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งจัดตั้งในปี พ.ศ. 2499 ไม่ประสบผลสำเร็จนั้น ชวงส์ ฉายะบุตร (2539 : 15) ได้ให้ความเห็นว่าเกิดจากปัญหาและอุปสรรค ดังนี้ ประการแรก ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจต่อการปกครองตนเอง และไม่คุ้นเคยกับการปฏิบัติงานเป็นคณะ และยังมีความพอใจกับการปกครองแบบเดิม คือให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน ตัดสินใจแทนในการดำเนินงานต่างๆ ประการที่สอง คณะผู้บริหาร สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ยังขาดความรู้ ความสามารถและความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง และการบริหารงานที่ดีพอ ประการที่สาม ขาดรายได้ซึ่งไม่เพียงพอในการจัดทำโครงการและการบริหารงานต่างๆ ทำให้การปฏิบัติงานติดขัดขาดความคล่องตัว ประการที่สี่ การบริหารงานทั่วไปถูกควบคุมจากหน่วยงานราชการส่วนกลาง นอกจากนี้สาเหตุอื่นที่ทำให้การดำเนินงาน

ขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่ค่อยจะได้ผลดีนัก เนื่องจากตำบลมีรายได้น้อย ทำให้ฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้จำนวนน้อยและมีสภาพตำบลตามคำสั่งอื่น ๆ อีกมาก ทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลลดความสำคัญลง สรุปว่าสาเหตุการยุบเลิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีสาเหตุอยู่ 2 ประการ คือ ความไม่พร้อมของประชาชนในเรื่องการขาดความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามระเบียบกฎหมาย และทัศนคติต่อการปกครองท้องถิ่นที่ไม่แน่นอนของรัฐบาล

ต่อมาในปี พ.ศ. 2537 รัฐบาลสมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี มีนโยบายกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น โดยส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทุกระดับ และประกาศให้องค์การปกครองท้องถิ่นระดับตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาพตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พุทธศักราช 2537 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538 เป็นผลให้สภาพตำบลทั่วประเทศเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย และยกฐานะสภาพตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 617 แห่ง ปัจจุบันมีองค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดตั้งจนถึงสิ้นปี พ.ศ. 2544 ทั่วประเทศ จำนวน 6,744 แห่ง ในส่วนของจังหวัดกาฬสินธุ์มีองค์การบริหารส่วนตำบล รวม 129 แห่ง (กรมการปกครอง. 2544 : 5) จะเห็นว่า การประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นไปตามกระแสเรียกร้องของประชาชนที่ต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง และร่วมแก้ไขปัญหาของชาติบ้านเมืองระดับตำบลให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังต้องการให้รัฐบาลเล็งเห็นคุณค่าความสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครองให้แก่ประชาชน อย่างแท้จริง เพราะตำบล หมู่บ้าน นั้นถือว่าเป็นรากฐานสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ อย่างไรก็ตามการพัฒนาท้องถิ่นจะให้ประสบผลสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เราจะต้องย้อนกลับไปดูว่าความล้มเหลวในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในช่วงปี พ.ศ. 2499 ถึง พ.ศ. 2515 นั้น ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญส่วนหนึ่งมาจากประชาชน และคณะผู้บริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลขาดความรู้ความสามารถในการบริหารงาน อีกส่วนหนึ่งมาจากรัฐบาลไม่มีนโยบายแน่นอนชัดเจนในการกระจายอำนาจแก่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง

เมื่อมีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่นของตนมากขึ้น ความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับผู้มีหน้าที่ปฏิบัติงาน คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร โดยเฉพาะคณะ

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นถือว่าเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลประสบผลสำเร็จหรือไม่ หาก คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความสามารถ และเข้าใจระเบียบกฎหมาย ขั้นตอน วิธีปฏิบัติงานเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างดี ก็ย่อมจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพได้ แต่หากคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีลักษณะ ตรงกันข้าม ก็อาจจะทำให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่สามารถบรรลุ เป้าหมายตามนโยบายของรัฐบาลและตามความต้องการของประชาชนได้ อย่างไรก็ตาม ในระยะเริ่มต้นของการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลจำเป็นต้องมีการประดับประดา ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานองค์การบริหารส่วนตำบล มีความรู้ความสามารถ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบกฎหมาย เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามแนวทางที่รัฐบาลกำหนด ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในครั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อต้องการทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมุ่งเน้นที่ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อม ซึ่งคาดว่าจะมีส่วนสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยจะทำการศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำงานอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดกาฬสินธุ์ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับกรณีศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงงานและพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยรวมให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะทั่วไปของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์

ปัญหาที่ต้องการทราบจากการวิจัย

1. คุณลักษณะทั่วไปของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นอย่างไร
2. ระดับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์อยู่ในระดับใด
3. มีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (รายละเอียดอยู่ในบทที่ 2) ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

จากการศึกษาของ เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง และวิรัช คงคะจันทร์ (2530 : 30) พบว่าระดับ การศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อขีดความสามารถในการบริหารงานพัฒนา กองวิจัย และประเมินผลกรมการพัฒนาชุมชน (2526) วิจัยพบว่า กรรมการสภาตำบลส่วนใหญ่จบ ป.4 ไม่ค่อย มีความชำนาญงานด้านหนังสือ และพูนศักดิ์ วาณิชวิเศษกุล (2532) ศึกษาพบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจของกรรมการสภาตำบล

สมมติฐานที่ 2 อาชีพมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจและหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

จากการศึกษาของสมบัติ เสาร์แก้ว (2536) พบว่า บุคคลหรือกลุ่มบุคคลจะดำเนินกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ อาชีพ ทรัพย์สิน การถือครองที่ดิน ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ ระดับการศึกษา การรับรู้ข่าวสาร การได้รับคำแนะนำการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ ปัจจัยด้านการบริหาร ได้แก่ ประสิทธิภาพการทำงาน และงบประมาณ เป็นต้น เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่งและวิรัช คงคะจันทร์ (2530) พบว่า อาชีพเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อขีดความสามารถในการบริหารงานพัฒนาของสภาตำบล และสมพงษ์ อนุยุทธพงศ์ (2534) ศึกษาพบว่า อาชีพแตกต่างกัน ไม่ทำให้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน จรรย์ วงศ์สวัสดิ์ (2532) พบว่า อาชีพมีผล

ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตสุขภาพและ อมร ราชณรงค์ (2522) ศึกษาพบว่า อาชีพมีผลต่อความรู้ทางการเมืองของสมาชิกรัฐสภาไทย

สมมติฐานที่ 3 ประสบการณ์การทำงานในหมู่บ้าน ตำบล มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

การศึกษาของ เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่งและวิรัช คงคะจันทร์ (2530) พบว่า ประสบการณ์เดิม เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อขีดความสามารถในการบริหารงานพัฒนา และประสบการณ์ทำให้นุคคลมีโอกาสรเรียนรู้เข้าใจปัญหาชัดเจนถูกต้องเป็นจริงมากขึ้น และช่วยให้นุคคลมีความเชื่อมั่น มีความคิด มีทักษะ สามารถแก้ไขปัญหาได้คมีเหตุผล (ยุทธนา มุ่งสมัคร, 2538) ซึ่งสอดคล้องกับแก้วตา คณะวรรณ และคณะ (2525) พบว่า กรรมการสภาตำบลจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความสามารถสูงจะต้องมีความรู้มีประสบการณ์และมีความรับผิดชอบต่องาน

สมมติฐานที่ 4 การได้รับข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

จากการศึกษาของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2536) พบว่า คณะกรรมการสภาตำบลส่วนใหญ่ร้อยละ 92.4 มีความเห็นว่าข้อมูลข่าวสารมีความสำคัญมีประโยชน์ สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารงานพัฒนาสภาตำบลได้มากและข่าวสารนั้นต้องมีประโยชน์และจำเป็นต่อการบริหารงาน วิศิษฐ์ ทองสมบูรณ์ (2535) พบว่า การรับรู้ข่าวสาร การติดต่อกับชุมชนภายนอกเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ปรีชา ดีสวัสดิ์ และคณะ (2530) พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญต่อการปฏิบัติงาน และนาถเจดีย์ ยังนั้นทวัฒน์ (2530) พบว่า การรับรู้ข่าวสารว่ามีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับตำบล

สมมติฐานที่ 5 การได้รับการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลการศึกษาของ สมนึก ปัญญาสิงห์ (2524) พบว่า การได้รับการฝึกอบรมจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ให้ประสบผลสำเร็จได้ดีกว่า คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ที่ไม่มีปัจจัยดังกล่าว พรรษา ชุมเกษียร (2534) พบว่า การได้รับการฝึกอบรมหรือการได้รับการนิเทศงานมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน กาญจนา แก้วเทพ และกนกศักดิ์ แก้วเทพ (2530) ศึกษาพบว่า ต้องมีการฝึกอบรมสมาชิกให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม ซึ่งเป็น

ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การบริหารงานของกลุ่มประสบผลสำเร็จได้และขนาดเฉลี่ย ยังเน้นพัฒนา (2531) พบว่า กรรมการพัฒนาสตรีระดับตำบลที่ได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้มากจะปฏิบัติงาน มีประสิทธิภาพดีกว่ากรรมการพัฒนาสตรีระดับตำบลที่ขาดปัจจัยเหล่านี้

สมมติฐานที่ 6 การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

จากการศึกษาของสมบัติ เสาร์แก้ว (2536) พบว่า การได้รับการสนับสนุนการแนะนำจากเจ้าหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์ต่อบทบาทในการบริหารและการจัดการแหล่งน้ำขนาดเล็กของคณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับ สมนึก ปัญญาสิงห์ (2524) พบว่า การได้รับการสนับสนุนการได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของทางราชการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ กองวิจัยและประเมินผลกรมการพัฒนาชุมชน (2528) วิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมคือ การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่โดยการประชุมชี้แจง การฝึกอบรม และวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2535) พบว่า การได้รับความช่วยเหลือจากทางราชการ เช่น การให้คำแนะนำ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการบริหารการจัดการที่ถูกต้อง จะทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพในการบริหารงาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 129 แห่ง ซึ่งได้รับการประกาศจัดตั้งในปี พ.ศ. 2540 และปี พ.ศ. 2542

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 387 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratify Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 206 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

- 1) ระดับการศึกษา
- 2) อาชีพ
- 3) ประสบการณ์การทำงานในหมู่บ้าน ตำบล
- 4) การได้รับข้อมูลข่าวสาร
- 5) การได้รับการฝึกอบรม
- 6) การสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจและหน้าที่ การวัดตัวแปรตามได้แบ่งเกณฑ์การวัดออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับน้อย ระดับปานกลาง ระดับมาก โดยแบ่งตามคะแนนที่ได้จากการทดสอบตามแบบสอบถามเป็น 2 ด้าน คือ

3.2.1 ทดสอบความรู้ ในเรื่องระเบียบการประชุมคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำร่างข้อบังคับตำบล และการบริหารงานบุคคล

3.2.2 ทดสอบการปฏิบัติในด้านการประชุมคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำร่างข้อบังคับตำบล และการบริหารงานบุคคล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ระดับการศึกษา** หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดกาฬสินธุ์
2. **อาชีพ** หมายถึง อาชีพหลักที่ทำให้ได้มาซึ่งรายได้ที่มั่นคงถาวรของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
3. **ประสบการณ์การทำงานในหมู่บ้าน ตำบล** หมายถึง ประสบการณ์การทำงานในองค์กรหรือหน่วยงานของส่วนราชการและเอกชนระดับหมู่บ้าน ตำบล ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
4. **การได้รับข้อมูลข่าวสาร** หมายถึง การที่คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประชุม การจัดทำร่างข้อบังคับตำบล และการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลและข่าวสารอื่น ๆ เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานจากแหล่งสื่อมวลชนต่างๆ ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หนังสือหรือเอกสารเผยแพร่ ป้ายปิดประกาศในหมู่บ้าน หอกระจายข่าว ผู้นำในตำบล หมู่บ้าน สภาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล และข้าราชการในอำเภอ

5. การได้รับการฝึกอบรม หมายถึง การที่คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการประชุม การจัดทำร่างข้อบังคับ ตำบล และการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำเนินการฝึกอบรมให้ โดยหน่วยงานราชการหลังจากจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลแล้ว

6. การสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ หมายถึง ความช่วยเหลือ สนับสนุน จากหน่วยงานราชการในด้านงบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ ข้อมูลข่าวสาร และระเบียบกฎหมาย เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้อง

7. ความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ หมายถึง ระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการประชุม การจัดทำร่างข้อบังคับ ตำบล และการบริหารงานบุคคล โดยวัดหรือทดสอบความสามารถจากความรู้ และการปฏิบัติงานด้านการประชุม การจัดทำร่างข้อบังคับตำบล และการบริหารงานบุคคล ตามข้อคำถามจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น

8. คณะผู้บริหารท้องถิ่น หมายถึง คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์

Rajabhat Mahasarakham University

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะข้อมูลทั่วไปของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ และสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับคณะผู้บริหารท้องถิ่นในการวางแผนการพัฒนาบุคลากรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

2. ทำให้ทราบถึงความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นข้อมูลให้คณะผู้บริหารท้องถิ่น นำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

3. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป